| | |
|---|---|
| **TOÀ ÁN NHÂN DÂN**<br>**KHU VỰC 8 - NGHỆ AN** | **CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**<br>**Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** |
| Số: 04/2026/QĐST-DS | *Nghệ An, ngày 29 tháng 4 năm 2026* |

# QUYẾT ĐỊNH
# SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
## V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

## TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 8 - NGHỆ AN

***Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:***

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Ông Lê Văn Diên.

***Thư ký phiên họp:*** Bà Hồ Thị Thủy.

***Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Nghệ An tham gia phiên họp:*** Bà Nguyễn Thị Thùy Linh - Kiểm sát viên.

Ngày 29 tháng 4 năm 2026, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An. Mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 12/2026/TLST-VDS ngày 06 tháng 4 năm 2026, về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2026/QĐST-DS ngày 22 tháng 4 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu:* Bà Lê Thị C, sinh năm 1968.

Nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

- *Người bị yêu cầu:* Anh Lê Xuân T, sinh năm 1981.

Nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

- *Người có quyền và nghĩa vụ liên quan:*

Bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1942.

Nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

Ông Lê Xuân T2, sinh năm 1970.

Nơi cư trú: Xóm N, xã N, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

Ông Lê Xuân H, sinh năm 1974.

Nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

Bà Lê Thị Phương T3, sinh năm 1978.

Nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An (vắng mặt).

## NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

*Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 20/3/2026 cũng như trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu bà Lê Thị C trình bày:*

Bà Lê Thị C là con của bà Nguyễn Thị T1 và ông Lê Xuân T4 (đã chết năm 2018) bà T1 và ông T4 sinh được 05 người con gồm bà C, anh T2, anh H, chị T3 và anh T. Tuy nhiên Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, bị thần kinh tâm thần mức độ khuyết tật năng do ảnh hưởng chất độc hóa học từ bố là ông Lê Xuân T4 nên không thể tự chủ trong sinh hoạt, không nhận thức được hành vi của mình. Do đó từ trước đến nay bà C là người trực tiếp chăm sóc cho Lê Xuân T. Hiện nay Lê Xuân T đang được hưởng trợ cấp hàng tháng của nhà nước. Trong khi bà Nguyễn Thị T1 là mẹ đẻ của Lê Xuân T đã già yếu và cũng bị khuyết tật, do đó các anh chị

em trong gia đình thống nhất cử bà C làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An tuyên bố Lê Xuân T là em trai của bà mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời để đảm bảo quyền lợi ích của Lê Xuân T nên yêu cầu Tòa án cử bà C làm người giám hộ cho Lê Xuân T.

*Tại biên bản lấy lời khai ngày 10/4/2026, bà Nguyễn Thị T1 trình bày:*

Bà T1 và ông Lê Xuân T4 (đã chết năm 2018) là vợ chồng. Vợ chồng bà sinh được 05 người con gồm chị C, anh T2, anh H, chị T3 và anh T. Tuy nhiên Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, bị thần kinh tâm thần mức độ khuyết tật năng do ảnh hưởng chất độc hóa học từ bố là ông Lê Xuân T4 nên không thể tự chủ trong sinh hoạt, không nhận thức được hành vi của mình. Do đó từ trước đến nay chị C là người trực tiếp chăm sóc cho Lê Xuân T. Hiện nay Lê Xuân T đang được hưởng trợ cấp hàng tháng của nhà nước. Trong khi bà T1 đã già yếu và cũng bị khuyết tật, do đó bà T1 đồng ý với yêu cầu của chị C là yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An tuyên bố con trai bà là Lê Xuân T mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời để đảm bảo quyền lợi ích của Lê Xuân T nên yêu cầu Tòa án cử chị C làm người giám hộ cho Lê Xuân T.

*Tại các bản tự khai ngày 09/4/2026, ông Lê Xuân T2, ông Lê Xuân H, bà Lê Thị Phương T3 thống nhất trình bày:*

Ông T2, ông H và bà T3 là con của bà bà Nguyễn Thị T1 và ông Lê Xuân T4 (đã chết năm 2018) bà T1 và ông T4 sinh được 05 người con gồm bà C, anh T2, anh H, bà T3 và anh T. Tuy nhiên Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, bị thần kinh tâm thần mức độ khuyết tật năng do ảnh hưởng chất độc hóa học từ bố là ông Lê Xuân T4 nên không thể tự chủ trong sinh hoạt, không nhận thức được hành vi của mình. Do đó từ trước đến nay bà C là người trực tiếp chăm sóc cho Lê Xuân T. Hiện nay Lê Xuân T đang được hưởng trợ cấp hàng tháng của nhà nước. Trong khi bà Nguyễn Thị T1 là mẹ đẻ của Lê Xuân T đã già yếu và cũng bị khuyết tật, do đó các anh chị em trong gia đình thống nhất cử bà C làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An tuyên bố Lê Xuân T là em trai của bà mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời để đảm bảo quyền lợi ích của Lê Xuân T nên yêu cầu Tòa án cử bà C làm người giám hộ cho Lê Xuân T.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Nghệ An tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký Tòa án và nội dung việc dân sự:

Trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp: Thẩm phán, Thư ký Tòa án đã tuân thủ đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người yêu cầu và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã thực hiện đúng các quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Đề nghị Tòa án căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các Điều 366, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 378 - Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015.

Chấp nhận yêu cầu của bà Lê Thị C, tuyên bố anh Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981 mất năng lực hành vi dân sự.

Việc cử người giám hộ cho anh Trương Thanh H1 được thực hiện theo Điều 54 của Bộ luật dân sự.

Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Buộc bà Lê Thị C phải chịu theo quy định của pháp luật.

## NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An nhận định:

[1] Về thẩm quyền, trình tự, thủ tục tố tụng: Bà Lê Thị C có đơn yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố anh Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 - Bộ luật Tố tụng dân sự thì việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 8 - Nghệ An.

Người yêu cầu, người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan có đơn xin vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự. Căn cứ khoản 2, khoản 3 Điều 367 - Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án giải quyết theo thủ tục chung.

[2] Về nội dung:

[2.1] Về yêu cầu tuyên bố anh Lê Xuân T mất năng lực hành vi dân sự:

Căn cứ vào đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai, biên bản lấy lời khai của những người người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan cũng như biên bản xác minh qua những người hàng xóm của Lê Xuân T và ban cán sự xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An, có căn cứ xác định:

Bà Nguyễn Thị T1 và ông Lê Xuân T4 (đã chết năm 2018) sinh được 05 người con gồm bà C, anh T2, anh H1, chị T3 và anh T. Tuy nhiên Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, bị thần kinh tâm thần mức độ khuyết tật năng do ảnh hưởng chất độc hóa học từ bố là ông Lê Xuân T4 nên không thể tự chủ trong sinh hoạt, không nhận thức được hành vi của mình. Do đó từ trước đến nay bà C là người trực tiếp chăm sóc cho Lê Xuân T. Hiện nay Lê Xuân T đang được hưởng trợ cấp hàng tháng của nhà nước.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 23/KLGĐ ngày 20/4/2026, của Phân viện Pháp y tâm thần Bắc miền T - V kết luận:

*- Tại thời điểm giám định (hiện tại), anh Lê Xuân T bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần nặng với tật chứng về tác phong đáng kể đòi hỏi theo dõi hoặc điều trị; theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh là: F72.1.*

*- Tại thời điểm đã nêu, anh Lê Xuân T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.*

Do đó có đủ căn cứ để chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Lê Thị C về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê Xuân T mất năng lực hành vi dân sự.

[2.2] Về cử người giám hộ cho anh Lê Xuân T thấy rằng:

Bố đẻ của Lê Xuân T là ông Lê Xuân T4 (đã chết năm 2018), trong khi mẹ đẻ của Lê Xuân T là bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1942, đã già yếu và cũng bị khuyết tật nặng nên không đủ điều kiện làm người giám hộ đương nhiên cho Lê Xuân T. Mặt khác, bà T1 và các con là ông T2, ông H1, bà T3 đều thống nhất cử bà Lê Thị C là con cả của ông T4, bà T1 làm người giám hộ cho Lê Xuân T. Như vậy các đương sự không có tranh chấp về cử người giám hộ. Mặt khác anh Lê Xuân T chưa có vợ, con và cũng không có người giám hộ đương nhiên nên việc cử người giám hộ cho anh T thuộc thẩm quyền của UBND xã theo Điều 54 của Bộ luật Dân sự.

[3] Chí phí giám định: Bà Lê Thị C tự nguyện chịu toàn bộ chi phí giám định, bà C đã nộp đủ và chi phí hết trong quá trình giám định.

[4] Về lệ phí: Căn cứ Điều 149 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Buộc bà Lê Thị C phải chịu toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự.

## QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các Điều 366, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 378 - Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 22, 54 Bộ luật Dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Lê Thị C.

Tuyên bố anh Lê Xuân T, sinh ngày 20/6/1981, nơi cư trú: Xóm Đ, xã Đ, tỉnh Nghệ An mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về cử người giám hộ: Về người giám hộ của anh Lê Xuân T được thực hiện theo quy định tại Điều 54 của Bộ luật Dân sự.

Về giao dịch dân sự của anh Lê Xuân T phải do người giám hộ xác lập, thực hiện.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị C phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự, được khấu trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) mà bà C đã nộp theo Biên lai thu tiền số 0002325 ngày 06/4/2026, tại Thi hành án dân sự tỉnh N (bà C đã nộp đủ tiền lệ phí).

4. Quyền kháng cáo: Đương sự vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc ngày quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Nghệ An có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Nghệ An có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

***Nơi nhận:***
- Các đương sự;
- TAND tỉnh Nghệ An;
- VKSND khu vực 8 - Nghệ An;
- Thi hành án dân sự tỉnh Nghệ An;
- UBND xã Đông Hiếu;
- Lưu hồ sơ việc dân sự.

**THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

*(đã ký)*

**Lê Văn Diên**